

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Előzetési árak:		Vidékre küldve:	
Helyben.	— fill.	— fill.	— fill.
Egy évre	10 kor.	Egy évre	16 kor.
Fél évre	5	Fél évre	8
Negyed évre	2	Negyed évre	4
Egy óra	1	Egy óra	1
Egységár 4 fillér.		Egységár 4 fillér.	

Főszerkesztő: **BENEDEK JÁNOS.**

Felelős szerkesztő: **III. MÓRIZ PÁL.**

Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díjak:

Hat hasábos petit sor 10 fillér. Nagyobb terjedelmű és többes megjelenő hirdetések jutányosan. — Apró hirdetés minden sor 4 fillér.

Keressünk barátokat!

„Porig vagytok alázva magyarok!“ Ezt kürtölik világgá ellenségeink örömujjongva. És ellenségeinknek igazuk van; ezt cselekedték velünk.

De ugyan mit is vártatok egyebet édes véreim azoktól, a kik az aradi golgotán „dolgoztak“, a kik Pesten magyar miniszterelnököt lövettek agyon s a kiknek attól kezdve vér volt az italuk, magyar vér?!

Kaczagjatok fel vagy zokogjatok, mindegy, az ördög él és újra dolgozik.

Fátyolborítók nem érzitek-e a kripták lehelését, nem látjátok-e a kamarilla dögkeselyűit kóvályogni a levegőben, nem halljátok-e vijjogásukat?

Ezek már nem térnek addig vissza ronda fészkeikbe, míg karmaikat a nemzet testébe nem vágják. Reszkessetek!

Windischgrätz ur már lesajnálta a magyar nemzetet; tudjátok-e hogyan? Mint mikor a mészáros sajnálja a vágóbarmot, melyet le fog szúrni. No mert Windischgrätz ur sajnálkozás közben köszörülte a kardját.

Nyiltan meg van mondva, hogy a magyar nemzet ne is álmódjék arról, hogy valaha magyar legyen a hadserege, mert akkor megbomlanék a dicső „nagy egész.“

Elemezzük csak ezt a „nagy egész“et“, ezt a nagy semmit, nézzük a multját és a jelenét.

Nagy Károly 800-ban megalkotta a levegőben függő római császárságot. Pusztán cím volt az egész, titulus sine vitulo, mert a római császárok sohasem laktak Rómában, a mely nem is volt az övék. Ezt a címet a Habsburgok is megkaparították maguknak s viselték is nagy büszkén, míg csak a nagy Napoleon lehetetlenné nem tette a római császárságot még a levegőben is. De hogyan lehessen el egy Habsburg császári cím nélkül? Sehogy. Inkább felvette I. Ferencz az osztrák császári címet, bár gondolkozott rajta, hogy vajjon ne Magyarország császárijának nevezze-e magát?

Megszületett tehát az új cím, de ezt nem szentesítette soha semmiféle törvény. 1867-ben a bécsi reichsrathban megkísérelték ugyan törvényben kimondatni, hogy osztrák császárság van, de ezt a reichsrath nem fogadta el.

Tehát még az sem, tehát osztrák császárság jogilag nem létezik.

Sebaj, létezik a levegőben, a dicső hagyomány, az átöröklés bizarrsága tán még jobban is óhajtja az ilyet.

Tehát van, a mi nincs. Legalább

így nemcsak a lajtántuli részt kebelezhetik bele, hanem a lajtáninnenit is. Ugy magyarázhatják, a mint nekik tetszik. Ha megszorítják őket, hogy hol van hát? — rámutatnak a hadseregre s azt mondják: „in deinem Lager“ . . . Ez itt a bibi!

És ez olyan szép, olyan megható és olyan örületesen nevetséges.

Mindenáron akarni azt, a minem megy és irtózni attól, a mi természetes és a mi sokkal nagyobb, dicsőbbé tenné ugy Magyarországot, mint azt a lajtántuli nem tudom én mit, (a mi nem engedte magát osztrák császárságnak nevezetni), — valóban értelmetlen.

De nem is az kell a kamarillának, a mi érthető, a mi észszerű, hanem az, a mit a szent hagyomány diktál, a mit a dicső ősök czélul tűztek ki. Az nem jön számításba, hogy a dicső ősök mások voltak és más viszonyok között éltek, mint az utódok. A dicső ősöknek a hatalmi szférája nagyobb volt, mint az utódoké, (mégis csak a levegőbe tudtak építeni azok is.) Sőt magának a híres Ausztriának is nagyobb volt a hatalmi szférája még a közelmúltban is, mint ma. Tagja, sőt mondhatni feje volt a német Bundnak. Ugy szólnak az egész mai német birodalom „élvezte“ az osztrák

A juhász baja.*

(Egy népdal töredék felhasználásával íródott.)

I.

Juhom a pallagnak kerül,
Cseng-bong a harangom elül.
Két bojtárom a két szelen,
A szamaram a közepén.
Kutyám pedig a nyáj után
Csak úgy oltit a vad nyomán.
Én utánok vizen, sáron,
Itt járok-e jövő nyáron?

II.

Van két hete, avagy három,
Hogy a számadómat várom.
Szólok véle, majd meg kérdem,
Megmaradok-e a télen?
A moda jön számárháton,
Ő lesz talán, a mint látom.
Megösmérem jó távolról,
Sereglye szörű számárról,
Kalapja karimájáról
Ezüst csattos kantárszárról.

* Mutatvány a jeles magyar írónak, Gyöngyösi Lászlónak „a régi ósvényen“ című érdekes verskötetéből, mely Bpsten-Lampel Róbertnél jelent meg. Ára 1 kor. kapható a debreczeni László Albert és társa czégnél is.

„Jó napot édes bojtárom.
Tudom van nekem nagy károm.“
Nincs gazd'uram, bizony nem lesz,
Mig ez a juh kezemen lesz!
De nagyobb kár van szívembe,
Azt is a kend lánnya tette.
Adja nekem feleségül,
Nem elhetek nála nélkül.

„Öreg bojtár nem számadó,
Lányom neked nem eladó.“
„Hozzám nem is, de majd máshoz,
Az alvégi nagy gazdához.
Mire a nap lesz kelőben,
Nem lát már e nagy mezőben.
Mem viszek el én egyebet,
Csak furulyám, a szűrőmet.
Altal megyek ma a Tiszán,
Lesz, ki sirva gondol reám!“

Tarlózasok.

(Dicséret a „szabad hajdukról.“ — Magyar katonai sírok a viczenzai temetőben.)

A szabadhajdukról, kiknek máiglan romlatlan és tiszta erkölcsű ivadéka, a mi hajduink, becsülettel ülik és művelik az ősi jusson, véren és hazafias érdemen szer-

zett gazdag magyar földet, ezen földeknek a szerzőiről, az öreg hajdukról felette érdekes visszaemlékezést és dicséretet közöl Takáts Sándor historikus, a ki „Daliás idők“ cím alatt írogatja a szebbnél-szebb tárczákat a Budapesti Hirlapba az előidőkben vitézkedett magyar lovagokról és magyar katonákról. És a hajdu ivadéka ma is büszkén olvashatja az itt következő sorokat, melyekben ősatyáinak dicsérete foglaltatik, hiteles történeti kulfők nyomán. Ezeket írja Takáts Sándor:

„Zrinyi Miklós (a költő és a hadvezér), a mikor a saját kora vitézeinek képét rá mára vont, tükörpéldául a magyart állította előtérbe. „Kit kívánok — írja — s micsoda nemzetet akarok oltalmamra? Azt mondom: a magyart kívánom; azért, mert ez a legalkalmasabb; legerősebb, leggyorsabb és ha akarja a legvitézebb nemzetiség . . . Egy nemzetnél sem vagyunk alábbvalók, és ha kevesen vagyunk is, nem oly kevesen azért, hogy a török ebekkel meg ne bánassuk, hogy ily semminek tartott minket!“ Ha valaki talán azt hiszi, hogy Zrinyit a nemzetéért hön verő szive ragadtatta ilyen szép mondásra, az olvassa el az Ungarische Heertummel (seregdob) vagy az Ungarische Mann-

császári tekintélyt, még egy ízben Ferencz József Frankturbai birodalmi gyűlést is hívott össze.

De jöve Königrätz — és Ausztria kilöketék a Bundból, sőt jöve egyéb is: a német császárság megalkulása, a mi a Bundba való visszalépést örökre lehetetlenné tette, mert megszűnt a Bund.

Most már igazán nem maradt az osztrák császárnak egyebe, mint az a terület, a melyet a népe nem engedett osztrák császárságnak nevezni. Magyarország úgy sem volt az övé, hanem a magyar királyé.

Hát már most hol van Ausztria?

Ez csak az igazi vexirbild!

Ez a vexirbild kell a kamarillának, ebben gyönyörködik. Le van rajzolva egymás mellé Magyarország meg a „birodalmi gyűlésen képviselt királyságok és egyéb országok“ képe s ezen a rajzon meg kell keresni Ausztriát.

Ime a „nagy egész“ problémája.

Akármilyen mulatságosnak látszik is a dolog, de nekünk nagyon szomorú, mert evvel a tulajdonképen sehol sem található s nevében is csak 99 év óta élő Ausztriával, a „nagy egészszel“ el akarják takarni a világ szemé elől az 1000 év óta fennálló egységes Magyarországot.

És ebben a törekvésben egyik-másik lajtantuli náció is kezére játszik a kamarillának, ránk üvölt, piszkolódik, történelmet hamisít, rágalmaz és császárnak hizeleg. No de fejéül szagosodik a hal, hiszen Körber ur is ugyanezt cselekszi.

És Körber urék nyíltan hirdetik, hogy nekik ebben a dologban beleszólásuk van a mi ügyünkbe.

Jól van jó emberek, hát ti kezd-

tétek. Most ne essék zokon, ha mi is átnézünk a szomszédba, ha egyébert nem, hát barátokat, szövetséges társakat kereshi.

Mert van ám odaát nem egy-két olyan „néptörzs“ is, a melyik nem barátja az egységes Ausztriának s a melyik nem óhajt néptörzs maradni. Ilyen az a „néptörzs“, a melyiket a német nemzeti párt képvisel s a melyik egyelőre a persol uniora törekszik (aztán esetleg még egyébre is) és ilyen különösen a cseh „néptörzs“ a melyiknek 1871-ben meg lett ígérve, hogy nemzetté lesz a cseh királyi korona feltétele által.

Igaz, hogy ez a koronázás elmaradt, de ez nem zárja ki azt, hogy meg ne történjék valaha.

Itt az ideje, hogy segítsük mi a cseh testvéreket ebben a törekvésükben.

Még csak a királylyal sem jövünk e miatt ellenkezésbe, mert hiszen ő is akarja, akarni kell, mert megígérte.

A csenek nehezteltek eddig reánk, mert nem támogattuk őket. Volt egy kis igazságuk, mert hiszen a cseh koronázást gróf Andrássy Gyula hirtította meg.

Tegyük jóvá ezt a hibát, nyujtsuk nekik baráti jobbnakat és pedig sürgősen. A magyar-cseh testvérisülés nagy hasznára válhatik mind a két félnek. Közös érdekeink vannak, vállvetve hamarabb célt érünk.

A lengyelek meglátogattak bennünket nem rég; ugy-e szép volt? Adjuk vissza nekik a vizitet, ők igaz barátaink s akadna is velök egy kis megbeszélés.

Barátaink lesznek a csehek is, csak egy szavunkba kerül, Lépjünk át a Morván s meg se álljunk Prágáig.

Bizonyos hogy tárt karokkal fogadnak bennünket.

Gróf Andrássy tévedett, mikor félt a csehek önállóságától. Nekünk csak előnyünk lehet abból, ha ez a történelmi jogalappal bíró önállóság bekövetkezik. Egymást támogatva könnyebben elbánhatunk az ellenséggel.

Hogy ezzel vége lenne a dualismusknak? Mi gondunk rá! Hiszen eddig se rajongottunk érte, most meg épen tisztába is jöttünk vele, hogy mit ér!

Bánjuk is mi akárhány darabra hull is szét Ausztria, (a mi a történelem logikája szerint úgy is bekövetkezik) csak mi legyünk önállók és Ausztria népei közül az arra hivatottak.

Tehát a csehekkel való testvérisülésre akciót kell indítani mihamarabb. Ezenkívül minden hazafias párt gondoskodjék arról, hogy a külföld kellően tájékozva legyen a magyarországi viszonyokról. Sajtóirodát kell szervezni áldozattal is. Meg kell a külföldnek magyarázni apróra mindent, mert az osztrák sajtó ellenséges indulatú része már eddig is tele hazudta a világot.

Egy szó mint száz, ne csak itthon tegyük meg a magunk kötelességét, hanem gondoskodjunk külső támogatásról is, míg nem késő!

Simon István.

A bálványimádók és Barabás Béla.

(Kujenek a husosfazék körül)

(Ifjabb Móríc Páltól)

Azzal végződött a csütörtöki ország-hazi tavirati tudósításunk: — Barabás Béla leült. Hiában kérte az elnök, hogy beszéljen — hallgatott . . .

hajtáig ezimü köhmenyeket. Ezek szerzői már közel száz év előtt ugyanazokat a hurokat pengettek, mint Zrínyi Miklós! Vagy lapozgassa Gabelmann uramnak reneteg naploját, a mely Zrínyi előtt félszazaddal íródott. (Sajnos! maig sem jelent meg) A német Gabelmann bamulattal ír a magyar katonáról, a ki szerinte nem ismer veszedelmet, félelmet és akadályt, bekevel türi az ehseget, nyugodtan szenved a szenvedéseket, nappal harezol, éjjel sanecot hány, vagy strazsát áll és talpon virrad! Ugyanez az író a mértékletes magyart és a törököt szembe állítja a falank némettel s azt mondja, hogy tizezer német többet felel, mint harmincezer török. Igaz ugyan, írja, hogy Magyarország a némettség temetője, de ennek maguk a németek az okai. (Ungerlandt sei der teutschen Kirchhof, aber sie geben auch selbst gross Ursache darzue“ 1594.) Lehet-e a szabad hajdúról szebb dolgot mondani annál, mint amit ez az idgen szemlélő ír róla? A szabadon csak mányoló magyar hajduk, írja, a megölt török főtisztek pompás ruhaiban feszelegnek; dicséretükre legyen mondva, igen szótartó emberek, még a hódoltságiakkal szemben is. A gyalog hajduk Esztergomnál még

a vízbe is bemontek, s ott vagdalták le a hajókot menekülni igyekvő törököket.

Ilyeneket és ezekhez hasonlókat írogat e német ember akkor, midőn a német katonák és tisztek már gyűlölettel és megvetéssel beszéltek a rongyos magyar hadi népről! (Comtemptus Germanorum erga Hungaros!) Midőn alig mult el nap, hogy az esztergomi táborban magyart büntetlenül nem öltek. De bezzeg halált kívántak a hős Vajda Kristóf fejére, mikor ő kigyelme Thonhauser ezredest fölpofozta és saját satrából kihajította! (1594 július 30-án.) Bizony bizony a német uraink oak nyelve tovább nyujtózott, mint a kardja.

De nem olvashatjuk meghatottság nélkül Vay Sándor grófnak, a virágos tollu poétának egyik szép tárczájából kiszakított részletet sem (A „Hazaok“-ban jelent meg a tárcza), melyben arról ír, hogy a távoli olasz föld temetőjében barangolva, micsoda érzések között szemlélte, számolta az ott porladó magyar fiúk vadvirágos sirhalmát... Az osztrákert pusztultak azok is ott az idegenben, a kikről Vay Sándor gróf ilyen meghatóan emlékezik:

Vicenzában leszáltam a vonatról. Sze-

gény jó édes apám sokat emlegette nekem ezt a kis olasz várost, legidősebb fivére, mint chevaux-leger főhadnagy ott lette szomorú halálát. Egy feltékenytalian, kinek a felelőse szivesen hajlott a magyar nemes urfi szavára, nem vette tréfára a dolgot és egy sötét, csillagatlan ejszakán szivébe mártotta a töröt. Apam is nagyon kis fiu volt még akkor, inkább hallomástól, szülőitől tudta meg az egész históriát . . . Rengeteg sokat mászkaltam én már szelében hosszában Itáliában, de most föltettem magamban, hogy megkeresem ezt a sirt. Kivitettem magamat a város legrégebb katonatemetőjébe, amelyben még 1820-ból is vannak sírok. Az utolsók az 1867 iki évszámot viselik. Azon-tul már nem feküdt osztrák katonaság se Lombardiában, se a Velenczés földön.

Sivar, kopár hely ez a temető. Fallal körülvéve, kitéve a nap egető sugarainak. De meglepett a temérdek apró kék virág, a mely ellepte a régen bedőlt sírokat. Hát mégis igaza van a régi szomorú nótának, a melyet erre állomasozott magyar bakák csináltak valamikor. Kék virágot virágzik aviczenzaitemető . . .

Bolyongtam az elhagyott sírok közt akár csak egy modern Hamlet, hasonlólag

Holnap vasárnap nyílik meg

Piacz-utca 44 szám alatt dr. Ujfalussy ház

Letzter József

Fényképészeti, festészeti és fényképnagyítási műterme.

A felől már tájékozódva vannak olvasóink, hogy előzőleg mi történt. A Barabás tüzi, keserűségtől, a nemzet sorsa feletti fájdalomtól és az alázatások tuskéjétől telt nagy magyar lelke szenvedélyes és megengedem: helyén való kitörésre ragadtatta magát:

— Nem hiszek már a királyi szónak sem! . . .

No csak láttatok volna, hogy összeforrott egyszerre a Kujenék szakadozott komédiás tábora, a nemzet sérelme, a nemzet végromlása, a nemzet kifosztása, a nemzet arculverései, osztrákszolgálatba történt alacsonyítása nyomonélkül kitörődtek az ő elméjükből és az előzőleg még honfajdalmat mőrikáló lelkükből. A padokra ugráltak. A kendőt lobogtatták. Egyik a másikat igyekezett tulbőgni. Kubinyi versenyt kántált Rakovszkyval. Andrassy Tivi, mintha csak a saját kocsisa lett volna, olyan parlamentbe nem való kifejezéseket használt.

— Eljen a király! Eljen a király! . . . Majd meg Barabásnak: — Hazaáruló! Kivele! Bitang! Gazember! Kivele! . . .

Midőn pedig Barabás, a házszabályadta jogánál, hihetleg enyhítő kijelentést akart tenni, ekkor is tulbőgte őt és közberikoltozott a husosfazek és a kegyek netaláni vesztén keseredett Kujon hadcsapat, mely kapva-kapott az alkalmon, hogy pillanatnyi hazafias felbuzdulását felejtse és ismét a legjobb színben mutassa be magát ott, a honnát a földi kegyek származnak.

Barabás Béla látván és hallván a bálványimádók megvadult táborát, leült és azt mondotta:

— Most már nem mondok semmit! . . . Nem is mondott semmit.

A bálványosok, a Kujon hadcsapat pedig, jegyzőkönyvi megrovásban részesítették Barabást; sőt, mint hírlík, a Rakovszky féle darabont testőr kompánia még egy időre ki is akarja tiltatni a képviselőházból. Pedig hát bölcsesebben cselekednének a bálványimádók és az egyéb a magyar képviselőházba furakodott darabont testőrök, ha oda hatnanak, ha azt gátolnák meg, hogy a Fraszok, Beckek és egyéb ilyen Kujonok a magyar nemzet ellen és a magyar nemzet alkotmányos jogai ellen intézett törvénytelen, erőszakos, vérlázítóan igazságtalan merényleteinél ne vakmerősködjenek czégérül használni Szent István koronáját és a

komisz hangulatban is, mint a néhai valódan királyfi. Micsoda elhagyatottságban fekszenek itt azok a szegény kis hadnagyok, akik Nagyváradon, Debreczenben, meg Znaimban és Prágában látták meg a napvilágot. Meg az a néhány a erarisch dáma és kisasszony, akinek itt ütött az utolsó órájuk. Bizony a vadon tenyésző kék virágokon kívül egyéb nem jut a hantjukra. Megálltam egy ilyen elhagyatott sir előtt. Rudolf Rohan. Lieutenant im Kaiser Alexander von Russland Uhl. Reg. geboren in Prag 1840. gestb. Vicenza 1867. Tief betrauert von den Eltern. Mellette mindjárt egy másik ilyen gyerek-katona, tizenkilencz esztendősi hadnagya a debreczeni Don-Miguel ezrednek. Mennyi köny, mennyi szülői gyász forrása lehetett ez a két néma hant!

Elgondolkozva ballagtam tovább — még a ledőit oszlopokat is megforgattatva a temető esőszel, de hiába. A signor ungharése sirját csak nem találtuk. Egy Kopál Károly nevű kapitány sarkóvére ösztövére, poros örökzöld kuszott föl, a kő alján a csész kacsái legeltek s kapkodták a szőcskéket.

Az idény előrehaladtával

mélyen leszállított áron

szent István palástját; mert ez a leggaládabb és leggonoszabb, legvégzetesebb merénylet a szent és serhetetlen magyar királyi méltóság ellen, melynek dicsősége és ereje, nem a bálványimádó, koncez és kegyesi dervisek üvöltéséből, káromkodásából, hanem a magyar nemzet őszinte szeretetéből és hűségéből származik. Nem Barabás Béla, hanem az tehát a bitang, a gazember, a hazaáruló, a galád királysértő, a ki az alkotmány ellenes merényletek, a nemzet ellenes tamadások czégérül és takarójául elég elvetemedett a Szent István király koronáját és Szent István király palástját a chiopykantínok sarabá rantani.

Es ha most a szilaj, a szenvedélyes, a keseredett Barabást bünbaku a nemzet elé toljátok is, tudjátok meg, hogy ez a nemzet ugyan hív a királyhoz, de nem bálványimádó! Nem is vakbuda, hogy föl ne ösmerné a ti „praktikátokat“ Fraszok, Beckek, Kujonok „nagy egész“ hadcsapata, mely ma is szalmaragó baromnak tekinti a népet, holott mint a bécsi nóta mondja, „emberek vagyunk mindnyájan!“ Azért nem engedjük és követeljük ugy az emberi, mint a nemzeti jogainkat! Mert emberek! Mert magyarok vagyunk! Nem pedig szalmaragó barmok. Értitek?!

Királysértési pörök.

E czim alatt a Pesti Hirlap a „Debreczen“ királysértési pörének fölmentéssel fejeződött tárgyalása alkalmából a következő érdekes és figyelemre méltó sorokat írja:

Az a gyanuk, hogy a királyi ügyész ségeknél rendes kimutatást készítenek ama pörökből, amelyeket az ügyészség bizonyos időn belül indított. Ha pedig ilyen kimutatásokat csinálnak, akkor igen valószínű, hogy ez az igazságügyminiszterium elé kerül, bizonyára azért, hogy ott az ügyészség működését és szorgalmát ellenőrizzék. Érdekében áll tehát minden királyi ügyészségnek, hogy ez a kimutatás minél nagyobb működéséről szóljon, ami azt jelenti, hogy a kimutatás teljessége érdekében forszírozza a pöröket. Tovább menve, azt is gyanítjuk, hogy egyszer valamikor olyan tökfilkó dirigált az igazságügyminiszteriumban, akinek nem tetszett az, hogy a kimutatás szerint királysértési pört nem indítottak s így az ügyészségeknek orrt adott, olyas valamit is mondva, hogy ezentul ilyen pörökről is szó legyen a kimutatásban. Mindezt természetesen nem állítjuk, de valószínűnek tartjuk s ebből tudjuk csak megmagyarázni azt, hogy egy idő óta a királysértési pörök erősen megsaporodnak nemcsak Budapesten, de a vidéken is.

Ugylátszik, hogy az ügyészségek hivatalos kötelességüknek tartják évenként legalább egy ilyen pör megindítását, hogy szorgalmukról és munkásságukról bizonyosságot szolgáltatassanak. Persze nehéz a dolguk, mert Magyarországon a királyt sem szóval, sem írásban nem bántják; még a királysértésért hoppon kapott részeg ember sem akarja a föliséget bántani, mert az is csak káromkodik. Így hát az ügyészségeknek nagyon is sokat kell olvasni az ujságokat, a míg olyan közleményre bukkanak, amelyből nagy fantáziával vádat kovacsolhatnak. Ez az oka annak is, hogy a vádjaik oem állják ki a próbát, s e bíróság egyre-másra fölmenti azokat az írókat és ujságírókat, a kiket az ügyészség elítéltetni akarnak. — Azok az urak, akik hivatalos kötelességből vádolnak s alapjában véve leginkább a kimutatások gazdagítása czéljából dolgoznak, nem ilyen tördőnek azzal, hogy a bevadolt

embereket elítélik-e, mert ama czéljukat, hogy szorgalmukról bizonyosságot adjanak, már a pör megindításával is elérik. Ha pedig ez a föltevésünk nem áll meg s az ügyész urak csakugyan meggyőződésből indítják a pöröket, akkor némi szegénységről adnak bizonyítványt, mert a fölmentő ítéletek azt konstatalják, hogy amikből ők királysértést olvasnak ki, azokban nem volt királysértés.

Eltekintve azonban mindentől, a nagy buzgóságnak megvan a kára is. Az ügyészségek szorgalma következtében ugyanis Bécsben és Ausztriában lassan-lassan azt hiszik, hogy a magyarok közül minden tízedik hazafi királysértésben utazik s hogy itt alig van más dolguk a halandóknak, különösen pedig az íróknak, mint az, hogy a föliséggel gorombáskodjanak. Már pedig igen arra, hogy ilyen véleménynyel legyenek ró-lunk, pláne most, semmi szükségünk sincs. És ha az igazságügyminiszterben van egy kis érzék a politikai helyzet iránt, hát bizonyára kitanítja az ügyészségeket, hogy a királysértési pörökkel csinján bánjanak, lévén a királyi méltóság olyan, hogy azt vesztett pörökkel nem igen lehet öreg biteni . . .

Nyilt levél Makó szinigazgatóhoz.

(Egy spiczkedés ügyében.)

Tisztelt Szinigazgató Ur!

En önt nemcsak derék művésznek, de derék magyar embernek is ösmernem, azért teljes bizodalommal vagyok ön iránt, hogy levelem vétele után intézkedik és egy botránytól megóvja a debreczeni szinpadot, melynek hírnevére, becsületére büszkék vagyunk.

Rosz színész, a művészetnek csak kontárja — szerepelt a multban és szerepelhet a jövőben is ezen a szinpadon; hanem spiczli, hanem áruló még soha. Most ez a fürtelem fenyegeti a régi magyar szinpadot.

Pedig ennek a becsületét megőrizni kötelességünk. Első sorban kötelessége önnök, a ki vezére a debreczeni színház társulatának.

Nos, hát vezér ur! Alig hiszem, hogy tudomásával volna önnök, az ön szinartálatában van egy olyan magáról megfledkezett valaki, a ki magyar ember létere, magyar szinművész létere nem átalakodott a spiczkedésre vetemedni. Es valóban nem ezen az emberen mult, hogy a Debreczenben most lefolyt királysértési pör alkalmával a vádlottak padján helyettem nem Rudnyánszky Gyula ült. Mert midőn én „Magyarok király“, czimű költői remek hazafias fohász közlésére bünpörbe kerültem, mint aki a szerző tudtán és akaratán kívül közöltem le ezen minden igazmagyar előtt gyémantszép és becses költeményt, azért nagyon természetesen a felelősséget is vállaltam és Rudnyánszkyt nem neveztem meg a vizsgáló bíró előtt, és nem is számítottam arra, hogy a pör eldőlte előtt, a méltatlan üldözésbe ez a kiváló költő is bevonassék. Pedig bevonatott. Még pedig az öczintársulatának egyik tagja által, a ki, a mit én nem vallottam meg, megcselekedte! Még pedig a legsztyenteljesebb árulkodás utján nevezte meg a kutatók előtt Rudnyánszkyt! Miért? Nem másért, minthogy Rudnyánszkyt az állásából kivessék és neki kellemetlenségeket szerezzen.

Nem ezen az emberen mult, hogy az árulás puskája sem a bíróság előtt, sem a kaphatók: női ruhaalkaj, blouzek, fekete gyászruhák nagyválasztékban, férfi és női felhőneműek, vásznak, batiszok, kartonok és zefírek, nagyválaszték gyönyörű nap és esernyők, paplanok, szövetek igen szép választékban érkeztek meg a „Kendő királyné“-hoz Debreczen, Dégentföldtér Konyérplacz. Stein László kézmű, vászon és rövid-áru raktára.

Rudnyánszkyknak szerződéses és egyéb vele kötöttségben álló magán és erkölcsös tüllel szemben nem sült be; sőt hogy a mivel megrontására törtek, éppen az vált ezen költőnek dicsőségére... De kérdem, hogy ez a felsülés menség lehet-e a csunya árulkodásra?!

Szerintem nem! Éppen azért teljes bizodalommal fordulok önhöz, mint derék művészhez mint igazi magyar emberhez, távolítsa el társulatától a spiczlit; mert a debreczeni szinpad becsületét őrizni első sorban önnök a kötelessége; mert ezen a szinpadon a rossz színészt még talán eltűnjük, de ki, még hozzá hazafias esetben, árulkodásra vetemedik, annak ezen a dicső multu magyar szinpadon nincsen helye. Annak innét takarodni kell! Az ilyent a mi hazafias közönségünk és hazafias diákságunk velünk együtt nem tűri meg itt!

Bizom a szinigazgató ur hazafiságában, nem kényszerít a spiczlinek e helyen való megnevezésére; hanem a közmegebotránkoztatás kerülésének, a debreczeni szinpad régi jó hírnevének megóvása czéljából csöndesen, tapintatosan távolítsa el a társulat kötelekéből az illetőt, a kire vonatkozólag, amennyiben még nem ösmerné az igazgató ur, felvilágosítással szolgálók.

Tisztelő hiva
Ifjabb Móríc Pál.

NAPI HIREK.

Istentiszteletek.

Nagytemplomban Jánossy Zoltán lelkész, Kistemplomban Harsányi Pál főisk. szenior, Ujtemplomban Biró Ferencz s-lelkész, Ispotály templomban Könyves Tóth Kálmán lelkész, Csapókerti imaházban Kovács János népiskolai felügyelő, Szegényházban Uray Sándor püspöki segédlelkész.

Az ágost. hitv. evang. templom del előtt 10 órakor az istentiszteletet: Máté Károly segédlelkész vezzi.

Hát Debreczen elmaradna?

A keddi törvényhatósági bizottsági közgyűlés programja ki van nyomtatva és egy szót sem találunk benne a chlopyi hadiparancsról s az arra adandó legméltóbb válaszról az adószedes beszüntetéséről. Félegyháza, Hajdumegye, Szentés, Szeged, Kalocsa, Makó fényes példával jártak elől.

Hát Debreczen elmaradna?

A politikai helyzet kezd világossá lenni. A hatalom alkotmány tiprással is kész elnyomni a nemzeti jogokat. A kormánypárt újra elárulta a nemzetet és visszadugta nyakát az osztrák járomba. A függetlenségi párt a legsúlyosabb helyzetben egymagára maradt. Sőt még veszedelmesebbé teszi a helyzetet az, hogy a kormánypárt önértéből és magyarságából egyaránt kivetkezett rabszolga tömege, mint a képviselőház legutóbbi ülése mutatja, képes lesz erőszakkal is keresztül gázolni, a nemzeti jogoknak becsületes, magyar lelkű harcosain.

Itt van tehát az ideje, hogy a nemzet újra megnyilatkozzék a nemzeti jo.ok és azok védői mellett. Itt az ideje, hogy tudtára adja, az ország a hadiparancs kibocsátóinak hogy a nemzeti jogokat nem egy párt de az egész egységes magyar nemzet követeli. Be kell szüntetni az egész országban az adófizetést. Minden községnek és törvényhatóságnak ki kell mendania, hogy az adót még az önként fizetőktől sem fogadja el és az önként jelentkezők sorozásához sem nyújt segédkezet.

Koncz József

kelmefestő és vegytisztító intézete Debreczen.

Főüzlet: Batthányi-utca 2.

Műhely: Vár utca 7. zenedesora.

Az országban már megindult ez a mozgalom. Hát Debreczen elmaradna?

Az adószedes beszüntetését czélzó indítvány megtételét minden bizottsági tagtól elvárhatjuk. De ez indítvány megtétele a függetlenségi part vezetőinek meg egyenesen erkölcsi kötelessége.

24 órával a közgyűlés előtt még be lehet adni ez indítványt.

Rajta tehát. A mozgalomból Debreczen városa ne maradjon el! Csak az indítványt kell megtenni! A határozat a legfel-emelőbbben egyhangu lesz. Mert Debreczen város törvényhatósági közgyűlésén nem fog olyan gyászmagyar akadni, a ki ezen indítványnak ellene szólana.

Tessék tehát mielőbb beadni azt az indítványt! Debreczen városa nem adhat többet egy fillér adót sem a németnek. Az önként jelentkezők határozottan törvényellenes sorozásához sem nyujthat segédkezet!

A város állásfoglalása az egész országra nagy hatással lesz. — A meginduló hazafias mozgalomtól Debreczen városának szegény és bűn lenne elmaradnia.

A vasárnapi tornaverseny nevezései

a legszebb sikert jósolják. Csapatokat és versenyzőket küldenek különösen a budapesti postatisztek sportegylete és a Budapesti Torna-Club. Az előbbi 36 taggal, a második körülbelöl 20 taggal jön. Versenyzőket neveztek minden egyes számra, különösen az összetett tornaversenyre. Sok versenyző van a helybeli egyletből is. Azonkívül jönnek egyes versenyzők más városokból is (Nyiregyháza, Sopron, Szabadka, Arad). Minthogy a helybeli középiskolák felső osztályai is részt vesznek, a kivonulás, mely a városházától történik és a szabadyakorlatok igen szépek lesznek. A vendégek szombaton délután félégységkor, azután a hat órai gyorsvonattal, továbbá a hajnali vouattal és vasárnap a déli gyorsal érkeznek. Szállásuk részint a tornacsarnokban, részint szállókban történik. Zászló koszoruzás is lesz. A versenyzők nagy tömege miatt vasárnap délelőtt elő mérkőzéseket kell tartani s délutánra csak a döntések maradnak. Délelőtt labdamérkőzés is lesz, valószínűleg két pesti csapat, eseleget egy pesti és a helybeli csapat közt. Most már csak az van hátra, hogy a debreczeni közönség tömeges megjelenésével jutalmazza a rendezőség fáradozásait s szerozzen magának oly élvezetet, a milyenben még sport tekintetében nem volt része.

Az ünnepély védnöke Kovács József polgármester. Tiszteletdíj hat versenyszámban van kitűzve: két városi díj, egy egyleti díj, a sportpártolók egy és a debreczeni hölgyek két díja. Egy névtelen sportbarát külön díjat adott. E tárgyak ma és holnap délelőtt Varga József piacz-u. 44. számú butorkereskedésének a kirakatában megtekinthetők.

A mai vacsorára és a holnapi ebédre a vendégek megoszlanak az Arany Bika és az Angol Királynő-szálló éttermében. A verseny utáni vacsora a Bika disztermében lesz vasárnap esti 7 órakor (étlap szerint). Ugyanakkor lesz a díjak kiosztása.

Városi közgyűlés.

Kedden délután 3 órakor, a városháza nagytermében, rendes közgyűlést tartanak a debreczeni atyák. Igen tartalmas a közgyűlési tárgysorozat, de, hisszük, hogy még súlyosabbá fogják tenni azt azon indítványok és ezzel kapcsolt határozatok, melyekkel Debreczen köztörvényhatósági bizottsága

is bizonyosan tiltakozni fog a törvénybe ütköző osztrák támadások, a kormány által elősegített, merényletek és jogtiprások ellen. Szegény volna, ha Debreczen hazafias képviselő testületét újságból kellene kioktatni a kötelességre! Mi ezt nem is tesszük. Csupán intő, figyelmeztető szóval éltünk.

Ki a hazaáruló?

Jánosi Zoltán kiváló dolgozótársunktól, a Barabás Béla ügyével kapcsolatban, írott cikket kaptunk „Ki a hazaáruló” czimen. Lapunk mai számában mi is teszünk rövid megjegyzést ez es:re, de örömlünkre szolgál, hogy a közelebbi számban, ilyen kiváló kézből olvashatják elvtársaink az eset méltatását. Ugyanis e nagybecsű és nagyérdekű cikket, terjedelménél fogva, hétfőnél előbb nem adhatjuk közre!

Kiss Áron Szatmáron.

Holnap leplezi a le Szatmáron Kiss Gedeon volt főkapitány emlékszobrát, ki 30 éves működése alatt elévülhetlen érdemeket szerzett a város felvirágoztatása körül. A leleplezett ünnepen Debreczenből részt vesznek Kiss Áron püspök, Kiss Gedeon testvére, leánya Végh Gyuláné és veje Végh Gyula. A családtagok diszes babékoszorut is visznek a szoborra.

Katonák önkéntes jelentkezései.

(Minden magyar ember figyelmébe.)

Tudvalevő dolog, hogy miután az országgyűlés az ujoncz jutalékot nem szavazta meg a sorozás az idén mind ez ideig nem történhetett meg. Katonaék úgy próbálják meg az országgyűlés ujoncz megajánlási jogát kijátszani, hogy ígéretekkel és kedvezményekkel ráakarják birni az állítás köteles magyar fiukat az önkéntes jelentkezésre. Mint Nagyváradról, Szegedről, Sopronból, Pozsonyból, Temesvárról és Szekesfehérvárról írjak számosan kerültek olyan magyar fiuk, a kik nem állottak önként jelentkezni a hadseregbe való belépésre. Természetesen ezeket a katonai hatóságok a legszivebben fogadták és meuten be is sorozták. Az önkéntesen jelentkezőknek az a sorozása azonban teljesen törvénytelen. Mert az 1889. VI. t. cz.-ben foglalt „önkéntes jelentkezés” csak olyan időkre vonatkozik, midőn az ujoncz létszámot az országgyűlés megajánlotta. Közjogunknak egyik legsarkalatosabb alaptétele az, hogy a hadsereget csak az országgyűlés egészítheti ki. Ha az országgyűlés a sorozást nem enged meg, természetesen az önkéntesen jelentkezőket sem lehet besorozni. Közjogunk szerint az országgyűlés beleegyezése nélkül csapatot gyűjteni, tehát az önkéntesen jelentkezőket is besorozni törvénytelenség. Az ezt elkövető, törvények szerint lázadást követ el. A katonai hatóságok tehát az önként jelentkezők elfogadásával törvénytelenül járnak el. Vajjon nem történik-e itt Debreczenben is ilyen törvényellenes sorozás? A legnagyobb valószínűség szerint itt is elfogadták az önként jelentkezőket, ha ugyan akadtak ilyenek. Reméljük azonban, hogy Szeged példájára törvényhatóságunk közgyűlése legközelebb kilogja mondani, hogy az adószedes beszüntetése mellett, az önként jelentkezők besorozásához sem fog segédkezet nyujtani. Ez lesz a leghazafiasabb és leghelyesebb törvényes eljárás.

Eljegyzés.

Demjén Ágnes hajdunadudvari birtokos nőt eljegyezte Rácz Károly, kiskunmadarasi kir. all. gazdasági szaktanító.

Szinehagyott, elpiszkolódott avagy pecsétes női, férfi, gyermek és egyenruhák, vagy kelmék testését és tisztítását kifogástalanul teljesíti.

Tolcsvai Bónis Sándorról és a kurucz Bónisokról.

Az eset ösmert olvasóink előtt. Bizonyos Struchly nevezetű osztrákjäger kapitány, az egyik pozsonyi vendéglátóban, italos állapotban, galadui szidalmazta, gyalazta a magyart, a mely fölháborító hetvenkedés az ujságba is belekerül. Innét értesült az ősi kurucz család ivadéka, tolcsvai Bónis Sándor miskolczi lakos, tudomásunk szerint a „Bécsi” biztosító társaság miskolczi vezérnökára a nemzetgyalázó és sértő rut esetről, a melyre hazafias fölháborodásában nyílt levélben inzultálta a szájas Struchly osztrákjäger kapitányt, ezen az uton helyezvén kilátásba a magyaros pofont... Struchly kapitány ezen ki érdemelt sértés miatt tegnap kardpárbajt vívott tolcsvai Bónissal, ki egy balról-jobbra huzódó 15—20, czm. mély sebet vágott a kapitány mellén, sőt a vagás a csontot is mélyen bevágta. — A felek kibékültek, a mennyiben Struchly kapitány úr már előzőleg kijelentette, hogy ittas állapotban követte el a gyalázkodást és az eset fölött sajnálkozását fejezte ki, sőt bocsánatot is kért a megsértett nemzeti közérület miatt. Ezzel tehát Struchly kapitány ural végeztünk is; de annál érdemesebbnek tartunk elmondani egyetmást magáról a derék és nemes magyar tolcsvai Bónis Sándorról és az ő kurucz családjáról, melynek története, vitéz és talpig magyar férfiai bizonyítják, hogy az igazi vér nem savósodik el soha és hogy a derék tolcsvai Bónis Sándor csupán kurucz őseinek nagy példáját követte, midőn nemzetének sértegetőjét erőre tanította.. Tolcsvai Bónis Sándor még javakorbeli fiatal magyar ur, a ki évekké elelőtt huzamosabb ideig Debreczenben lakott. A „bécsi” biztosító társaságnál volt kárbecslő és ma is előkelő rokonsága él itt, a többek között testvére Bónis Andorné szül. Bónis Margit urasszony; azonkívül verrokonai a Debreczenben lakos bernáthfalvi Bernáthok is. Ezen derék uri család egyik tagjától hallottam egyetmást, a Bónis család hazafiaságát és önfelaldozását illetőleg. Tolcsvai Bónis Sándornak egyik ösátyját Bónis Ferenczei a Wesselényi összeesküvés alkalmával, hazafias részvétele miatt, lenyakasztatta a bitang osztrák német. Tolcsvai Bónis Sándornak nagyatyja volt a 48/49 es idők kimagasló férfija Bónis Samu, országgyűlési képviselő, hatalmas kormánybiztos, a kit akasztófára ítélték Haynauék, de nem akasztották fel, hanem hazája, nemzete iránt hűségéért a Josefstadti bástyákban töltött nehéz és hosszú várfogsággal kellett szenvedni. Az alkotmányos világ felderülésével egyikévé emelkedett a magyar jogászvilág elsőjének, mint a magyar kuria tanácselnöke halt meg. Bónis Samu, mikor még erejének virágjában volt, a Kossuth Lajos vezérkedése idején számos politikai párbajt vívott és a nemzet ellenségei részéről rettegett párbaj vívó volt. A akkor is Bónis Samu akart kardra menni, a mikor a kamarilla egy hirdeti osztrák-katonafőtiszt vasgyurót ütött Kossuth lemészárlására. Azonban ekkor maga az országgyűlés lépett közbe, kimondván, hogy az országgyűlésen mondott beszédert nem szabad párbajozni. — Így maradt azután el mind a Kossuth, mind a Bónis párbaja. — Érdemes fölemlíteni még azt is, hogy Bónis Sándornak Samu nevű testvérbátyja szinte egyike volt a legszenvedélyesebb magyar hazafiának, jogász korában Eperjesen és Kolozsváron ifjusági vezér volt és rettenthetetlenül

küzdött a pánszláv és dakóromán izgatók ellen; sőt Tusnádton politikai összeütközésből kifolyólag véres kardpárbajt is vívott egy oláh ügyvéddel, a mely párbajban az oláh izgató sebesült meg. Azonban a Bónis családnak ez a derek sarja korafíjan meghalt... Csak ez a néhány emlékezés is bizonyítja, micsoda igazi kurucz család a nemes Bónis család, melynek derek tagját Bónis Sándort, midőn most hazafias szeretettel és tiszteltetéssel üdvözljük, kívánjuk, vajha adna az Ur Isten sok ilyen derek Bónis családot a mngyarnak. Ekkor nem kellene aggódni hazánk sorsán. Nem ülne nyakunkra a gyűlölt idegen, az osztrák!

Tífuszjárvány az Ohaton.

Az Ohaton a tífusz járványszerűleg fellépett. Különbözik ez ott nem ujság, mert hol egyik, hol másik ragályos betegség szedi ott áldozatait minden évben. A hatóság kiküldöttei dr. K. Tóth Mihály és dr. Balkányi Emil ezuttal is azt állapítottak meg, hogy a betegség oka az ottani kutviz. Az Ohaton mintegy 90 család lakik és az egész területen nincs egy mély furású jó kut és az ottani talaj vizes kutak valóságos terjesztői a járványos betegségeknek. A kiküldöttek ez irányban tettek jelentést a tanácsnak és kérik, hogy a tanács sürgősen készíttessen mély furású kutat, mert csak ezzel lehet elejét venni a minden évben ismétlődő ragályos betegségeknek. A tanács mindenesetre kell hogy figyelembe vegye ezt a jelentést és mielőbb elkészítteti a jóvizű kutat, ami valóságos jótétemény lesz az ott lakókra.

Betörés egy főtéri üzletbe.

Vakmerő betörés történt mára viradóra éjjel a főtéren. Ösmertelen tettesek alkuleszal felnyitották Fegyverházi Jánosnak a főtér legforgalmasabb helyén, a Miklós utca sarkán levő fűszer üzletét és a pénztárban levő készpénz és bélyegkészletet, mintegy 200 korona értékben ellopták. A rendőrség nyomozza a betörőket.

Öngyilkos iparos.

Ma reggel a homokkertben öngyilkosság történt. Kiss József 28 éves csizmadia segéd lakásán I. járás 54. sz. házban felakasztotta magát s meghalt. Tettének oka gyógyíthatatlan betegség és anyagi zavarok.

A ref. egyházkerület őszi gyűlése

november hó 24 és következő napjain lesz. Előzőleg november 12-én a kerületi tanügyi bizottság és 13-án az igazgató tanács tanak üléseket.

Lévay Lajos

a jeles költő pap Sárkeresztúrról, a Madarász apó hazájából, városunkban időzik, apósa Kiss Áron püspök látogatására.

Esküvő.

Papp Emma ungvári vasuti pénztárnokné Papp Bertalan Debreczeni m. á. v. üzletvezetőségi vasuti alkalmazott leány e hó 22-én kelt egybe Ungvárott Totin Andor ungvári m. á. v. hivatalnokkal.

A Ziónegyleti tagok figyelmébe.

A múlt évben elhunyt Tihanyi János volt tagtársunk sarkövét folyó hó 27-én d. e. fél 11 órakor állíttatja fel az egylet vezetősége a szokásos szertartás mellett. Miről a

kegyeletes ciklusban résztvenni kívánó egyleti tagok ezennel értesítettek. Az előjáróság.

A Rigó Feri bátyánk bucsuztatója.

Az aranykopolás képviselőházi nagy teremben de még a termen kívül is emlékezetes marad a pengő sarkantyus bihari képviselő, a kurucz dalia Rigó Feri bátyánk bucsuztatója, midőn peczkésen állott a se holt, se eleven, bécsi ugató kutya és egy személyben osztrák fogdmege, a Khuen elé, a kit a szelidebb híresztelés szerint a nemzet házából kiutasított, mondván:

— Hallja! Atyafi! Menjen ki, ne háborítson minket...

Azomban Feri bátyánk nem válogatta ennyire az utált granicsárral szemben a bucsuztató szavakat. Nem is kifelé küldte a granicsárt, hanem beléle... Oda! A hova még eddig senki sem tért vissza, már lelkes állatra értvén a szót.

Khuen, ha hogy a Feri bátyánk huszáros bucsuztatására gondol, husan és méltán dudolhatja magában a költővel:

Szegény anyám, ha tudtad volna!

De hogy is szültél volna engemet...

Letzter József.

Ma még idegen előttünk ez a név de a hir mely meg-lözi biztosíték hogy rövid idő múlva róla fog beszélni kinek fogekony-sága van a szép irant. Holnap vasárnap nyilik meg Piacz-utca 44 szám alatt Dr. Ujjalussy házában fényképezési festészeti és fényképnagyítási műterme, mely berendezés és nagy aranyaira nézve, páratlanul áll az országban. Ami izléses művészi az mind feltalálható az öltözőkben, fogadó helyiségekben ami czélszerű, technikai szempontból a legmagasabb mértékben álló a műterem és kidolgozó helyiségekben. Milyen-szakértelem és milyen művészi érzékkel kapcsolatosan gyakorlat kellett ahoz ezt a 40 méter hosszú építkezést ily czélszerű csinos-sággal berendezni, hogy minden tárgy a maga helyén nyugodt hangulat keltő legyen. Debreczen szaporodott egy vállalkozással mely mintája a modern fényképezetnek társadalmunk egy művésszel kinek hivatásos szerepköre felkarolni azt ami szép. Elöl haladni az elsők között a művészi fényképezet terén és hogy ez így lesz, biztosíték az a mult, melyről más lapok véleményét olvastuk és azaz egybe hangzó dicséret mely Letzter József jöttét megelőzte.

Olvassuk a „Karikás” élcslapot.

A tífusz járvány ellen

legbiztosabban óvakodhatunk, ha az avas-ujfalusi Oroszlán vizet isszuk. Orvosok bizonyítják, hogy az Oroszlán savanyviz minden bacillustól menten tartja az emberi szervezetet. Az Oroszlánviz a legolcsóbb savanyviz. Egy üveg ára 6 kr. Kapható egyedül a Schwartz féle dohánytözsében, Piacz-utca 29. a varosházával szemben.

Nyilttér.*

Tegnap, 1903. szept. 25-én reggel 5 órakor Érmihályfalvan át Vértes községbe utaztam és csak este későn érkeztem vissza, így a mainapon olvastam azt az engem sértő nyilttéri közleményt, mely „Gasparik Antal” nevelő-irással a „Szabadság” tegnapi, 264 ik számában megjelent. Kijelentem, hogy ennek a közleménynek tartalmából csak az való, hogy Gasparik Antal ellen egy árverési hirdetményt hirlapilag közöltem, — egyéb semmi; tehát az éppen nem, mintha engem megbízóm levélben értesített volna

* E rovatban közölttekért nem vállal felelő-séget a Szerkesztőség.

FERENCZ JÓZSEF KESERŰVIZ

AZ EGYEDÜL ELISMERT KELLEMES ÍZŰ TERMÉSZETES HASHAJTÓSZER.

arról, hogy Gasparik rendezte vele a baját; engem erről ügyfelem nem értesített máig sem. A tényállás majd tisztázva lesz abban a fenyítő ügyben, melyet nyiltéri közleménye miatt Gasparik ellen nyomban megindított, mivel tőle másuton elégtételt nem szerezhetek.

Debreczen, 1903. szept. 26.

Dr. Varga Lajos, ügyvéd.

A legjobb és legolcsóbbabb
üditő-ital,
mely mint asztali ital különösen kedvelt és borra, kokté-
lakkal vagy növényi szörpökkel vegyítve kitűnő íz-
vegyüléket ad: a

MATTONI-FELE
GISSHÜBLER
Legtiszább és legolcsóbb
SÁVANYU-KUD

Éltje a szomjat, hűsít és felhívja egyaránt. A legjobb
szór a nyári hőség tikkasztó hatása ellen.

Csodalatti kiárulás.

Vagyonbuktott ifju Czegléd József csődtömegéhez leltározott fűszer és csemege áruknak általános kiárulására a Tek. csőd-bírósa által elrendeltetvén, a kiárulás az Alföldi Takarékpénztárnak Piac u. 16 sz. háza alatt lévő boltban a folyó 1903. évi szeptember hó 28-án és azt követő napokon megfog tartatni.

Debreczen, 1903. szept. 26.

Vályi Nagy Gusztáv tomeggondnok.

1173-1903 v. k. sz.

Arverési hirdetmény.

A debreczeni kir. bíróságnak V. 2933/16—1903. sz. végzése folytán közhírré tétetik, miszerint Ph. Mayfarth et Comp. cég részére Mattyasovszky Andor özv. Bauer Ignáczné, debreczeni lakosoktól 150 k. tőke, ennek 1901. szeptember 5-től számítandó 6% kamatai és eddig összesen 90 k. 04 fl. perköltés erejéig 1901 évi október hó 19-én bíróságilag lefoglalt és 1092 koronára becsült házbutorok, könyvek, gépek, kerékpár és egyéb ingóságok **1903 évi szeptember hó 29-én d. e. 1/2 10** órakor kezdetét veendő és alperesek lakásán Péterfia-utczán 73 sz. háznál Lust Ármin és Társa cég 158 k. 90 fl. tőkekövetelés és járulékaik kielégítése végett is egyidejűleg megtartandó nyilvános bírói árverésen a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Debreczen, 1903. szept. hó 6-án.

Török Péter bir. kiküldött.

Boros Testvérek nődivat áruházába remek őszi divatelmék és téli cikkek óriási választékban megérkeztek. Meglehető olcsó árak.

Alkalmi vétel. Széchenyi u. végén Vásártér mellett 1961 □ öl föld egybe vagy három részben elutazás végett jutányos áron eladó. Értekezhetni Hunyady-u. 17. sz.

Villamos házi csengők és telefonok készítése tartós és gyors kivitelben készít **Földvári L.** debreczeni első elektro-mechanikus. Kossuth u. 1 sz. az udvarban. Javításoknál **féltévi**, új berendezéseknél **másfélévi** díjtalan rendben artás illetve jótállás biztosítatik. Vidékre soronkívül a leggyorsabb kiszolgálás. Villamos műszerek és felszerelések raktára. Telefonszám 168.

Gondosan szedett

állani való Chaselas és Passatuti szőlő eladó. Nagyban és kicsiben kilónként 20 krért. Hunyady u. 3 sz. a.

Premier Kerékpárok leg finomabb a világ Arjegyzék Premierwerke Eger, Csehország leg jutányosabb vásárlón díjmentesen.

Eladó házak.

Elutazás végett olcsón eladó házak. Hunyady-u. 19 sz.

Egy fiu czipész tanulóknak azonnal felvétetik Péterfia-u. 26 sz. a.

Borpincze

nagy, a piac közepén kiadó. Értekezhetni a kiadóhivatalban.

Donogán és Somossy

Kunz József és Társa utódai
Debrecen, kistemplom bazár.

Az őszi idényre raktárra érkeztek óriási választékban

női divatkelme ujdonságok

Francia flanel, Francia velezek. Különlegességek selyem áruban.

Szabott árak. Előzékeny kiszolgálás. (1)

Kávész és tea első kézből,

vagyis egyenesen a termelőktől. ennek következtében teljes jótállás valódi, hamisítatlan minőségért a **képzeltető legolcsóbb árak mellett.** Több mint 100.000 holdas **jávászigeti birtokunk** a legrendszeresebb módon kezeltetik, kávé fajtáink igen zamatosak és kitűnő minőségűek. Saját védjegyünk Jávaflor.

KÁVÉ

Jávaflor legfinomabb 4 3/4 kiló forint 6.65
" finom 4 3/4 " " 5.90
Jávabrazil keverék 4 3/4 " " 5.45

Vám és bérmentve minden posta állomáshoz szállítva. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Turk és társa

Jávászigeti nagybirtokosok.

Saját termésű kávé és tea eladás **Trieszt** via dell'acquedotto 38.

Nagy mellékkereset

kinálkozik szorgalmas, összeköttetésekkel bíró ügynököknek

mellékkeresetnek is.

Ajánlatok „H. 493. Haasenstein & Vogler A. G. Leipzig“ küldendő

Nincs többé buzaüszög!

Numa Dupuy és Társa

magpácza

használata mellett.

20 év óta nagy sikerrel használtatik a buza üszög a **kukorica korom** és **porüszög**, az **árpa, zab, burgonya** megüzkösödése ellen. Egy csomag ket mm. vetőmaghoz **50** fil. Egy mm.-hoz **26** fillér. Kevesebb értékes utáztatoktól óvakodjunk.

Debreczenben kapható: **Kontsek Géza, Geréby Fülöp Utódai és Komlóssy Lajos** czegeknél.

Numa Dupuy és Társa

Bécs, VI/1. Windmühlgasse 33.

5924-1903 tkvsz.

Arverési hirdetményi kivonat.

A debreczeni kir. tvszék mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy az Erzsébet malom Weisz Sándor és társa végrehajlatónak Ficher József és neje ellen folytatott végrehajtási ügyében a debreczeni kir. tvszék (a debreczeni kir. járásbírósa) területén levő a debreczeni 7002. sz. tjkvben A + 3673/20 hrsza. felvett Csapokert melletti majorsági földre a 3601 koronában megállapított kikiáltási árban a végrehajtási árverés elrendeltetvén, annak foganatosítására határidőül az **1903 év október hó 12-ik napjának d. u. 3 óráját** e kir. tvszék árverési termébe kütözte.

Kikiáltási ár a becsár, azonban az árverésre kitett ingatlan szükség esetén a kikiáltási áron alul is el fog adatni.

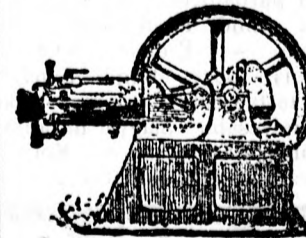
Az árverezni szándékozók tartoznak a kikiáltási árnak 10% készpénzben, vagy óvadékképes értékpapírban letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. § a értelmében a bántó pénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt a kiküldöttnek átadni.

Az árverési feltételek a hivatalos órák alatt a kir. tvszék mint tkvi hatóságnál és Debreczen város rendőrségénél tekinthetők meg.

A kir. tvszék mint tkvi hatóságnál.
Debreczen, 1903. június hó 24.

Török Péter bir. kiküldött.

Elismert legjobb s legolcsóbb
BENZIN-PETROLIN GAZMOTOROK
és locomobilok
villanyos gyújtással és szelep kormányzattal a legmesszebb menő kezesség mellett minden gazdasági célra alkalmas. **Nem gyorsfutók** tehát malomüsemekre különös előnnyel használhatók. Szállítja kedvező fizetési feltételek mellett **OSERS és BAUER motorgyára.** Magyarországi vezérképvislet és raktár: **Dénes B.** Budapest, VI. Váci-körút 61. Árjegyzék ingyen!
Tisztességes ügynökök kerestetnek.

Poschinger Fülöp
fegyvergyár Ferlachban (Karinthia.)

kitüntetve több díjéremmel és a koronás arany érdemkereszttel.

Ajánlja kitünően készített, jól belőtt, a cs. kir. próbaintézeteken hivatalosan kipróbált fegyvereit olesó aron.

— Szolid munkáért és jó lövésért jótállás. —
Árjegyzék ingyen.

Szőlőtermelők figyelmébe.

Van szerencsém a n. é. szőlősgazdák b. figyelmébe ajánlani saját új gyártmányu vasszerkezetű, felülnyomo és kitünő minőségű

borsajtóimat,

melyek háromszoros attételei és fatanyérok-kal vannak ellátva és bármily eddigi gyártmányu sajtónál nagyobb erőt fejtenek ki. Nincs a közepén csavar s így a törköly egy darabban kivethető, ezáltal nagy munka és idő megtakarítás áll elő. Ajánlom továbbá saját gyártmányu

szőlőzúzóimat,

melynek minőségéért és szakszerű készítéséért jótállást vállalok. Mindezen előnyök dacára **rendkívül olcsó árban** árusítom ezeket és kérem meggyőződés végett a **Deák Ferencz utcai 22 sz. a.** nagy raktárat megtekinteni.

Mély tisztelettel

Preizler Mór

műlakatos és gépműhelye.

TARTOS SZAGTALAN AZONNAL SZARAD
Eredeti üvegekben 80 k. és 1 frt 20 kr.
AZONNAL SZARAD Valódi sa üvegekben szén fekete yo
A VALÓDI
Christoph-Lak
A LEGJÓBB MAZALÓ ANYAG A PADLÓKRA

ehetővé teszi, hogy a szobák a mázolás alatti is használtatassanak, mivel a kellemetlen szag és a lassu, ragadós száradás, mely az olajfestékek és az olajnak sajátja, elkerültetik. Emellett a használata olyan egyszerű, hogy kiki maga végezheti a mázolást. A padló nedves tárgygyal feltörülhető, a nélkül, hogy elvesztené fényét. Meg kell különböztetni:

színezett szobapalló-fénymázt
sárgásbarnát és mahagoni barnát, mely akár csak az olajfesték földi be a pallót s egyuttal fényt is ad. Ezért egyaránt alkalmazható régi vagy új pallóra. Teljesen beföd minden foltot, korábbi mázolást stb. van azután

tiszta fénymáz (színezetlen)

új pallókra és parketre, mely csupán fényt ad. Különösen parketre s olajfestékekkel hemázolt egészen új pallókra való.

Csak fényt ad, ennél fogva nem fedi el a famustrát. Postacsomag, körülbelül 35 négyszögmeter (két közép nagyságu szobára való) 5 frt 90kr. vagy 91. marka.

A közvetlen megrendelések minden városban ahol raktárak vannak, ide küldendők. Mintamázolások és prospektusok ingyen és bérmentve küldetnek. A bevásárlásnál tessék jól vigyázni a cégére s a gyári jegyre, mivel ezt a több mint 1850. éve létező gyártmányt sokfelő utánozzák és hamisítják s sokkal rosszabb s gyakran a ezélnak meg nem felelő minőségben hozzák forgalomba.

Christoph Ferencz,

a valódi szobapalló fénylakk feltalálója és egyedüli gyártója.

Debreczenben: **Félegyházi János.**

Az Oláh Gyula örökösének

a Boldog kertben 2 darab szőlője I. járás 7 szám alatt 2 hold 627 □ öl, ugyancsak I-ső járás 14 sz. alatt 1 hold 119 □ öl szőlők. Külön bejárattal szabad kézből eladó.

Értekezhetni **darabos-u. 12 sz. özv. Kovács Józsefné** házánál.

500 forintot

fizetnek annak, aki **Bartilla fogvizének** használatát mellett, melynek üvege 35 kr, valaha ismét fogfájást kap, vagy a szája hüzik (Csomagolások külön 10 kr.) **Bartilla-Winkler Ed. Wien, 19 I. Sommergasse I.** — Kapható Debreczenben **Mihalovits István** a „Kigyóhoz“ címzett gyógyszerárában. **Tóth Béla** gyógyszerész. Határozottan kérjünk **Bartilla-féle fogvizet.** Hamisítás feljelentéseért jó díjazás adatik.

Hazai gyártmány.

NEMES GÁBOR

Debreczen, a városházával szemben ajánlja a legjobb anyagból készült saját gyártmányu **női, férfi és gyermek czipők**

kiváló nagy raktárát

Az összes raktáron levő czipők saját műhelyemben, személyes felügyeletem alatt készülnek. Kérem az **árak kitünőségéről és az árkölcsőségéről** személyes meggyőződést szerezni.

Hazai gyártmány.

Elősmert legjobb minőségű

Eperjesi cserép-kályhák

leszállított árak mellett,

továbbá

Főzőedények, takarékkonyhák, épület-vasalások, gazdasági eszközök, tetőlemezek, mérlegek, revolverek, töltények

nagy választékban

a legjutányosabb árban

kaphatók:

Kovács Gyula vasüzletében

a **»Bika«** szálloda mellett.

Serravallo

KINA-BORA VASSAL.

Erősítő szer gyengélkedők, vérszegények és lábbadozók részére
Étvágy gerjesztő, idegerősítő és vérjavító szer.

Kiválóan jó izü.

Több mint 2000 orvosi elősmereő nyilatkozat.

Kapható

J. Serravallo-nál

Trieszt — Barcola.

A gyógytárakban pedig 1/2 lit. üvegekben **2 kor. 40 fillérért**
1/1 „ „ **4 „ 40 „**

o o Őszi és
téli ruhák

tisztítását

kifogástalanul teljesíti

Hrabéczy Antal

ruhafestő és tisztító intézete

DEBRECZEN

Széchenyi utca 42.

Férfi ruhákat szakember
javítja és vasalja.

Legnagyobb választék

vadászfegyverekben
és vadászati
felszerelésekben.

Legnagyobb raktár

budweisi és honi gyártmányu
porcellán kályhákban, kony-
hákban, meidingi rendszerű és
öntött vaskályhákban. Legol-
csóbb árlap ábrákkal ellátva
ingyen és bérmentve.

Tóth Gyula

Debreczen

Piacz-utca 27-ik szám,
városi bérház.

Gépészlakatost keresek

gőzmalomban Hocker kazánhoz okt.
15-ére, aki csépelni is tudjon, esetleg
a fűtést is elvállalja. Ajánlatot kérek
bizonyítvány másolatokkal és fizetési
igénnyel

Mezei Lajoshoz

Konyár, Biharmegye.

Lovass és Ladányi

különlegesség-tár angol és francia
kelmékben.

Értesítjük t. vevőinket, hogy az
őszi és téli idényre az összes áruin-
kat nagyválasztékban megkaptuk. **Női
ruhák és costumök** készítését a leg-
újabb modellek után elvállalunk.

Tisztelettel

Lovass és Ladányi

Piacz-utca 7. a Bika szálloda mellett.

Debreczen és vidékén a legnagyobb hangsze-
rek készítési műhelye és vállalata.

Komáromi M.

Mindennemű hangszer készítő. Főter 41. sz.
I. emelet. Főtőzsdével szemben.

CZIMBALOM

(hangolását is) legnagyobb raktára. Zongora
vasszerkezettel, 10 évi jótállással, 3 havi ingyen
tanítás. Iskolahegedű 6 kor. tól feljebb, finom
mesteri hegedű 1000 koronáig. **Mindennemű
hangszerekből nagy választék.** Kettős, tartós,
kellemes hegedű- és czimbalom húrok és
mindenféle alkatrészek. A legkomplikáltabb
Javításokat is felelősség mellett, művészi
szakértelemmel készítek, régi hangszert ve-
szek vagy cserélek.

ZONGORA hangolását rövidre vágását
vagy bármennemű javítását a legképzettebb
szakértelemmel felelősség mellett jutányosan
készítem. Vidéki hangolást soron kívül.

MEGHIVÁS

a debreczeni termény- és áruaktár részv.-társaság

1903. szeptember hó 27-én, délelőtt 10 órakor

a városháza kis tanácstermében tartandó

XVI-ik évi rendes közgyűlésére.

TÁRGYAK:

1. Az igazgatóság és felügyelő bizottság évi jelentése.
2. Határozat hozatal a lefolyt 1902—1903. évi üzleti év zárszámadása és a felmentvény megadása tárgyában.
3. Határozat hozatal a nyereség felosztása és az osztalék megállapítására nézve.
4. Két a sorrend szerint kilépő igazgatósági tag helyének 3 évre és egy elhalálozott igazgatósági tag helyének 1 évre való választás utjának betöltése.
5. Felügyelő bizottsági 3 rendes és 1 póttag választása.

Debreczen, 1903. augusztus 31.

Az igazgatóság.

JEGYZET: A közgyűlésen résztvenni szándékozó részvényes köteles részvényeit a közgyűlés előtt legalább 1 nappal a társaság pénztáránál, a debreczeni első takarékpénztárnál, vagy a debreczeni ipar- és kereskedelmi banknál — térítvény és igazoló-jegy kiszolgáltatása ellenében — letenni. A zárszámadások 8 nappal a közgyűlés előtt a társaság hivatalos helyiségében a részvényesek rendelkezésére állanak.

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Debreczen, a főpostáva szemben.